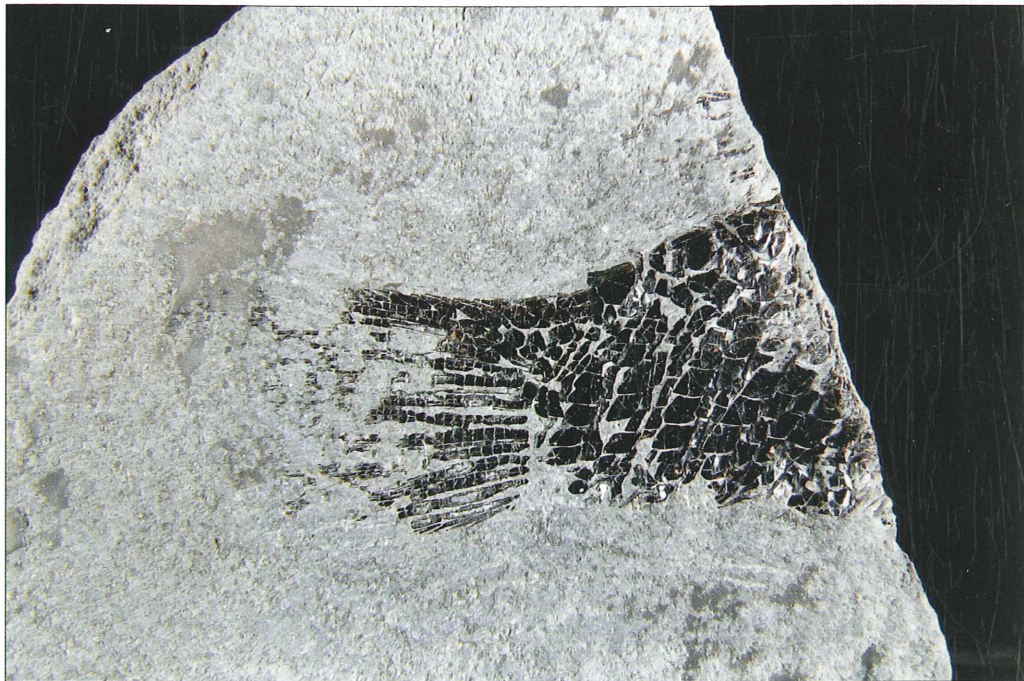

Utrinek z nekega potepanja

V dolino Kamniške Bistrice smo pogosto zahajali. V strugi Kamniške Bistrice ter v njenih pritokih smo v oligocenskih plasteh nabirali fosilne ribe in debela dreves. Prišla je zima 2006 in v gorah je zapadla večja količina snega. Jure mi je omenil, da se je sprožilo nekaj večjih plazov, zato sem se odločil, da grem pogledat. Pri pregledovanju plazovitega terena sem v snegu zagledal črne plošče. Glede na to, da smo v podobnih, vendar mlajših ploščah oligocenske starosti našli fosilne ribe, sem zaslutil, da bi bilo lahko tudi v tem primeru enako. A žal sreče z ribami nisem imel. Na splazeli sneg, ki se je počasi topil, sem se večkrat vrnil. Naposled mi je v debelih rumenih ploščah le uspelo najti nekaj, za kar sem takrat menil, da so ribje luske (bili so drobni ramenonožci). Ves navdušen

sem prepričeval Jureta, naj si pride pogledat nahajališče. Naposled je Jure popustil in s sabo pripeljal še Matija. Kakor se je že večkrat zgodilo, je bila prav Matijeva srečna roka tista, ki je pobrala drobno sivo ploščico, na kateri je bila polovica ribe. Kar nismo mogli verjeti. Tu so triasne ribe! A kosov, ki bi bili primerni za še kakšno najdbo, je bilo v okolici zelo malo. Treba bo poiskati primarni izdanek, morda nekje visoko v hribih. Jure in Matija sta me prepričevala, naj ne upam preveč, ker je izdanek lahko previsoko in da je lahko teren nedostopen. Vendar sem bil odločen izdanek najti. Nekaj dni za tem sem se odpravil po grapi navzgor. Nisem prišel daleč, kajti pot mi je zaprla dobrih 50 metrov visoka, popolnoma gladka stena. Uspelo mi je najti prehod, kjer bi steno lahko zaobšel, in odločen sem se bil

Prva riba iz Strelovške formacije. *Eosemionotus* sp. (T-943), dolžina 25 mm.

First fish from the Strelovec Formation. *Eosemionotus* sp. (T-943), length 25 mm.

vrniti. V drugem poskusu mi je uspelo priti že kar visoko. Iskal sem prehod nazaj v grapo, vendar se mi je zdelo pobočje prenevarno. Naposled sem se obrnil, kajti bil sem sam in teren mi ni bil domač.

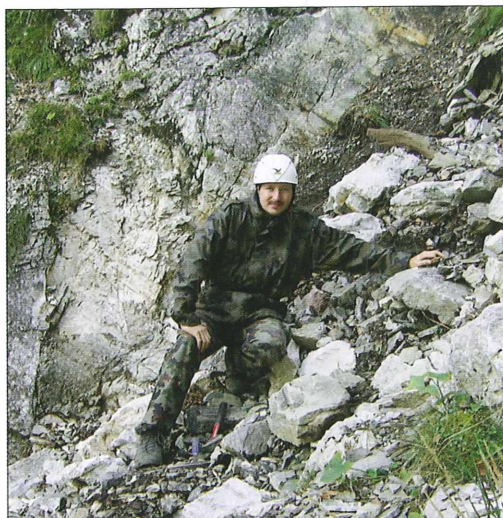
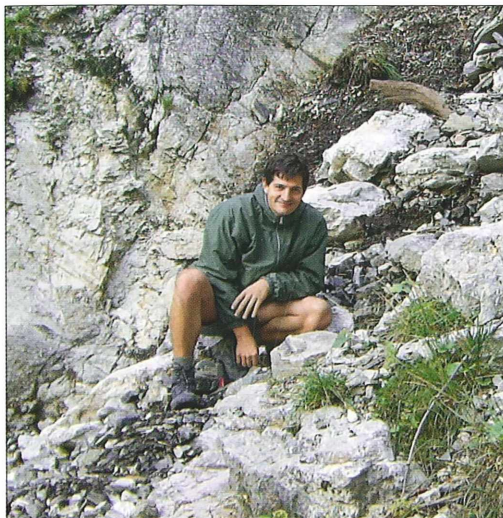
V tretjem poizkusu se mi je Jure pridružil. Bila sva odločena, da najdeva plasti z ribami. V domišljiji sva si že predstavljala ogromen plaz, na katerem bodo kar ležale plošče z ribami. Vzpenjala sva se po strmem terenu in oprimki iz bukovih korenin so postajali zelo koristni. Naposled sva le kakih 50 m nad mestom, kjer sem se zadnjič obrnil, zagledala plošče. Čutila sva, da so ribe že blizu. A v ploščah ni bilo ničesar. Sledila sva jim v smeri proti grapi in za borovci se nama je nenadoma odprla ogromna grapa, polna črnih plošč. Po borovih vejah sva se spustila vanjo in gledala, kje bi lahko bile

ribe. Vendar jih na najino začudenje ni bilo. Bil sem preveč pogumen, ko sem na robu skalnega previsa pregledoval teren. Nenadoma mi je zdrsrnilo in na srečo sem se uspel ujeti. Malo je manjkalo, da bi si zvil gleženj. Popraskan, a s spoznanjem, da moraš biti pri stopanju po plazu iz plošč pazljivejši kot sicer, sem se vrnil k Juretu. Prečila sva manjši grebenček v drugi krak grape in se obrnila po njem navzdol. Rib spet ni bilo in nadaljevanje spusta nama je preprečil manjši skok. Uspelo nama je najti prehod in že sva bila spet v gozdu. Tokrat na drugi strani grape. Pri sestopanju nama je uspelo najti neugleden kos z nekaj ribjimi koščicami. Ripe vendar so! Odločila sva se in se spustila v nižji del grape, da bi preverila, če bova imela tam kaj več sreče. Ko sva prišla vanjo, ga je Jure nenadoma zagledal. Še preden

Izdanek Strelcovske formacije nad dolino Kamniške Bistrice.

Outcrop of the Strelcov Formation above the Kamniška Bistrica Valley.

Tomaž Hitij (levo) in Jure Žalohar (desno) in pred prvo najdbo triasnega plazilca v Kamniško-Savinjskih Alpah po 132 letih.

Tomaž Hitij (left) and Jure Žalohar (right) in front of the Triassic reptile found for the first time after 132 years in the Kamniško-Savinjske Alps.

S težko skalo na hrbtu po neznanih poteh v dolino.

With a heavy rock on the back walking along unknown paths down to the valley.

je uspel zavpiti, sem ga zagledal tudi jaz. Tam, točno na sredini grape. Nisva mogla verjeti! Oba sva se začela na glas dreti. Reptil! AAAA! Reptil! Na nekaj manj kot 40-kilogramskem kosu je bil repni del morskega plazilca. Po fotografiranju sva se spraševala, kako naj ga spraviva v dolino. V Juretov nahrbtnik sva prestavila vso mojo opremo. Sam pa sem plazilca zavil v bundo in ga komaj stlačil v svoj nahrbtnik. Nahrbtnik sem nato postavil v pokončni položaj. V sedečem položaju sem si ga zapel in se dvakrat »zaguncal«, da sem se postavil na vse štiri. Kolena so malo potrpežla in kmalu se mi je uspelo postaviti v polpokončni položaj. »A bo šlo?!« - »Bo,« sem odgovoril in se po štirih podal v strm breg, ki je vodil iz grape. Kam pa zdaj? Nazaj po isti poti in s tako težkim nahrbtnikom? Treba je bilo najti novo pot navzdol. Poskušala sva prečiti pobočje in priti do markirane poti. Ker nisva vedela, kaj naju še čaka, sva lahko le upala,

da bo teren prehoden. »To je edina možnost,« sva se oba strinjala. Jure mi je posodil svoje palice in v položaju stoletnega starca sem mu sledil navzdol. Na nekaterih mestih je bilo res zelo strmo in bukove korenine so opraskanim rokam ponovno prišle zelo prav. Jure je neutrudno iskal najlažjo pot in končno sva si skozi grmičevje utrla pot do markirane planinske poti. Počutil sem se, kot da bi z luknjastega makadama zavil na štiripasovno avtocesto. Ko sva prišla do avtomobila, sva oba vedela, da se je Juretova prerokba: »Boš videl, ko bova iskala dinosavre po Alpah, takrat bova pozabila na te majhne morske konjičke,« uresničila. Trajalo je nekaj dni, da sva se umirila po tem presenetljivem odkritju. Jure pa me od takrat naprej vedno draži, kako sem izgledal takrat, ko sem moral v nahrbtniku nositi tisto ogromno skalo.

Tomaž Hitij

Triasni vodni plazilec na nahajališču (T-801). Strelovška formacija, dolžina 14 cm.

A Triassic reptile specimen *in situ* (T-801). Strelovec Formation, length 14 cm.

ZOBODAT - www.zobodat.at

Zoologisch-Botanische Datenbank/Zoological-Botanical Database

Digitale Literatur/Digital Literature

Zeitschrift/Journal: [Scopolia, Journal of the Slovenian Museum of Natural History, Ljubljana](#)

Jahr/Year: 2010

Band/Volume: [Suppl_5](#)

Autor(en)/Author(s): Hitij Tomaz

Artikel/Article: [Utrinek z nekega potepanja, 4-7](#)